

Onderzoeksraad Academie & Conservatorium Deontologische Code

Royal Academy
of Fine Arts Antwerp

Royal Conservatoire
Antwerp

AP | ARTESIS PLANTIJN
HOOGESCHOOL ANTWERPEN

 ARIA
Antwerp Research Institute for the Arts
Universiteit Antwerpen

KADER

Alle onderzoek, ook het artistieke, is gebaseerd op vrijheid. Het vertrekt vanuit het beginsel dat onderzoekers over een aanzienlijke handelingsruimte moeten kunnen beschikken om kennis en de verscheidenheid van inzichten en meningen te kunnen ontwikkelen. Dit vereist dat onderzoekers gegarandeerd onafhankelijkheid van handelen, oordelen en onderzoeken krijgen. Onderzoekinstellingen dienen daarvoor een kader te bieden. Onderzoekers zijn vrij om hun voorwerp van onderzoek te bepalen, hun methodes te kiezen, hun beoogde resultaten voorop te stellen, hun onderzoek te beëindigen, en te bepalen hoe en wanneer onderzoeksresultaten worden bekend gemaakt. Deze vrijheid impliceert ook de verantwoordelijkheid om een correct en integer onderzoeksgedrag te handhaven. Onderzoek is immers geen vrijblijvende praktijk en geschiedt niet in een vacuüm. Net als elke andere onderzoekdiscipline richt onderzoek in de kunsten zich op het streven om de kennis van de wereld waarin wij leven te vergroten. Aan een instelling gevoerd onderzoek is een gemeenschappelijke inspanning met tal van actoren en belanghebbenden. Dit vereist openheid en een directe en indirecte samenwerking die vaak sociale, politieke en culturele grenzen overschrijdt.

Om deze reden onderschrijft de Onderzoeksraad KAA – KCA de *Europese gedragscode voor Wetenschappelijke Integriteit*, gepubliceerd en verspreid door ALLEA (ALL European Academies), de Europese federatie van Academies voor Wetenschappen en Kunsten. De Onderzoeksraad vraagt ook van elke onderzoeker en/of promotor om deze tekst te onderschrijven, en zich te gedragen naar de inhoudelijke bepalingen.

DEONTOLOGISCHE CODE ALLEA

<https://allea.org/wp-content/uploads/2023/06/European-Code-of-Conduct-Revised-Edition-2023.pdf>

Nederlandstalige versie:

<https://allea.org/wp-content/uploads/2023/12/The-European-Code-of-Conduct-2023-NL.pdf>

PRINCIPES VAN INTEGRITEIT

1. **Betrouwbaarheid** bij het waarborgen van kwaliteit van het onderzoek, zoals deze tot uiting komt in het ontwerp van de onderzoeksvragen, de methodologie, de analyse en het gebruik van middelen;
2. **eerlijkheid**. Onderzoek moet op een transparante, billijke, volledige en onbevooroordeelde wijze worden ontwikkeld, uitgevoerd, getoetst, beoordeeld, gedocumenteerd en gedeeld worden met anderen;
3. **respect** voor collega's, deelnemers aan het onderzoek, de maatschappij, ecosystemen, cultureel erfgoed en het milieu;
4. **verantwoordelijkheid** voor het onderzoek van idee tot disseminatie, voor het beheer en de organisatie ervan, voor opleiding, toezicht en mentorschap en de bredere impact van onderzoek.

SPECIFIEKE BEPALINGEN

1. Onderzoeksraad Academie & Conservatorium

Om de onafhankelijkheid van beoordeling en evaluatie te garanderen en een onpartijdige selectie op basis van kwaliteit te waarborgen, is het werken met onafhankelijke Leescommissies bij de beoordeling van onderzoeksaanvragen verankerd in het Onderzoeksreglement van de Schools of Arts (art. 17 e.v.). Bovendien gebeurt de selectie en beoordeling volgens criteria die op voorhand bepaald worden en meegedeeld worden aan zowel indieners als beoordelaars. Van de leden van een Leescommissie wordt een maximale vrijheid van beoordeling gevraagd: elk mogelijk belangenconflict en elke verwantschap tot in de tweede graad met aanvragers van onderzoeksprojecten en/of onderzoeksmiddelen dient op voorhand te worden gesignaleerd aan de Onderzoeksraad en te worden vermeden in beoordelingsprocessen.

Samen met ARIA zal de Onderzoeksraad mogelijkheden bieden voor promotoren en onderzoekers om te leren op dynamische wijze potentiële schade en risico's in verband met het gebruik van GenAI en toepassingen daarvan te beoordelen, te herkennen en af te wegen en, waar mogelijk, helpen bij het beperken van potentiële negatieve gevolgen.

2. Promotoren

Promotoren spelen een sturende en adviserende rol, maar zijn ook verantwoordelijk voor de beoordeling van voortgangs- en eindverslagen van onderzoeksprojecten. Om deze reden is onafhankelijkheid van beoordeling een noodzakelijke voorwaarde om te kunnen optreden als promotor voor één of meerdere onderzoekers, en dient elk mogelijk belangenconflict en elke verwantschap tot in de tweede graad met onderzoeksprojectmedewerkers gesignaleerd te worden aan de Onderzoeksraad en uitgesloten te worden.

3. Onderzoekers

Onderzoekers beschikken als operationele verantwoordelijken van onderzoeksprojecten over een ruime vrijheid in de besteding van onderzoeksmiddelen en in het stellen van onderzoeksdaden. Zij dienen op dezelfde manier als promotoren belangenconflicten en verwantschappen tot in de tweede graad met andere onderzoekers, derde partijen en onderzoekers en/of leveranciers van diensten en goederen in kader van onderzoeksprojecten te signaleren aan de Onderzoeksraad en te vermijden. Besteding van middelen dient steeds de rationale van onderzoeksprojecten te volgen, en mag nooit gedreven worden door persoonlijk winstoogmerk. De Onderzoeksraad is gemachtigd projecten voortijdig stop te zetten indien inbreuken op deze richtlijn bewezen worden. Verder verbinden onderzoekers

zich ertoe om steeds zorgvuldig met hun onderzoeksdata om te gaan, zowel wat de opslag tijdens de duur van het project betreft, alsook de archivering na afloop. Onderzoekers zullen ook transparant zijn over hun gebruik van GenAI en het gebruik ervan niet verbergen bij het creëren van inhoud of het opstellen van publicaties. Van onderzoekers wordt ook verwacht om, indien vereist, steeds een ethisch advies te bekomen voor hun onderzoeksproject bij de relevante ethische commissie binnen de Associatie Universiteit & Hogescholen Antwerpen. Tenslotte dienen onderzoekers bij de bekendmaking en publicatie van onderzoeksresultaten de naam van de onderzoeksinstelling in welk kader onderzoeksprojecten worden uitgevoerd correct te vermelden.

Zie ook art. 25 van het Onderzoeksreglement, als volgt:

Art. 25

Alle goederen, materialen, apparatuur, en/of uitrusting verworven door middel van een werkings- of uitrustingskrediet vanuit onderzoeksmiddelen, zijn eigendom van de AP Hogeschool Antwerpen. De instelling verbindt er zich wel toe het bedoelde materiaal ter beschikking te laten van de onderzoeker(s), gedurende de tijd die vereist is voor het afwerken van het onderzoek waarvoor het werd toegekend. Bovendien gaat ze de verbintenis aan het materiaal noch te verkopen, noch uit te lenen gedurende de looptijd van het project. Tenzij anders beslist blijven de met onderzoeksmiddelen aangeschafte goederen, materialen, apparatuur, en/of uitrusting ook na afloop van het project ter beschikking van de onderzoeksgroep waar de promotor toe behoort en van de instelling.

De Onderzoeksraad van de Academie en het Conservatorium sluiten zich verder aan bij de Ethische Gedragscode en Principes voor Wetenschappelijk Onderzoek aan de Universiteit Antwerpen. Zie:

<https://www.uantwerpen.be/nl/onderzoek/beleid/evaluatie-ethiek-integriteit/wetenschappelijke-integriteit/>

Specifiek met betrekking tot het **auteurschap** onderschrijft de Onderzoeksraad volgende bepalingen:

2.13

De Universiteit Antwerpen verwacht van haar onderzoekers dat zij in hun onderzoek en publicaties steeds correct verwijzen naar het werk en de ideeën van anderen met duidelijke accreditatie van de oorspronkelijke bron. Dit garandeert de rechten van de oorspronkelijke auteur(s) met betrekking tot hun intellectuele output.

Specifiek met betrekking tot potentieel plagiaat bij projectaanvragen voor onderzoeksfinanciering, dienen onderzoekers in de aanvraagformulieren voor het bekomen van interne financiering steeds te verduidelijken wie expliciet betrokken is geweest bij de conceptualisering van het onderzoekstopic, de bijdrage van elke betrokkene te duiden, alsook aan te geven of er andere aanvragen van de betrokken onderzoeker(s) zijn die deels of volledig overlappen met de huidige aanvraag en op welke manier.

Concreet meent de Onderzoeksraad dat er sprake is van plagiaat bij projectaanvragen indien er een significante overlap wordt vastgesteld tussen de huidige projectaanvraag en een projectaanvraag van een andere onderzoeker, én uit de beschrijving van de werkverdeling van beide aanvragen blijkt dat het overlappende onderdeel niet werd ontwikkeld door de aanvrager van de huidige aanvraag én de huidige aanvrager op geen andere manier aangeeft dat het overlappende werk door anderen werd geleverd. Er is sprake van zelfplagiaat indien er een significante overlap wordt vastgesteld tussen de huidige projectaanvraag en een andere projectaanvraag van dezelfde aanvrager én de huidige aanvraag geen informatie bevat over deze overlap.

2.14

Wat betreft auteurschap, onderschrijft de Universiteit Antwerpen de internationale richtlijnen van het International Committee of Medical Journal Editors. Deze richtlijnen bepalen dat auteurschap gebaseerd dient te zijn op de volgende criteria: de onderzoeker heeft een betekenisvolle bijdrage aan de opzet of het ontwerp van het werk geleverd, of bijgedragen aan de verzameling, analyse of interpretatie van de data; EN de onderzoeker was betrokken bij het opstellen of kritische herziening van de inhoud van het werk; EN de onderzoeker is medeverantwoordelijk voor de finale goedkeuring van de versie die wordt gepubliceerd; EN de onderzoeker draagt mee de verantwoordelijkheid voor alle aspecten van het werk om ervoor te zorgen dat vragen die verband houden met de juistheid of integriteit van elk onderdeel van het werk op passende wijze worden onderzocht en opgelost.

CONTACTPERSONEN

- Ethische Adviescommissie Sociale en Humane Wetenschappen (EA SHW)
<https://www.uantwerpen.be/nl/onderzoek-en-innovatie/beleid/kwaliteitsbewaking/ethische-advisering/shw/#>
- Vlaamse Commissie voor Wetenschappelijke Integriteit
<https://vcwi.be/nl/contact>
- Meldpunt Onderzoek KAA – KCA: research@ap.be